

Opaske.

Vsi dopisi se pošiljajo uredništvu v ulici Torrente, 12. Vsak list mora biti frankiran. Rokopisi se ne vračajo.

Inserati (razne vrste naznanila in poslanice) se zaračunijo po pogodbi; pri kratkih oglasih z drobnimi črkami se plačuje za vsako besedo 2 nov.

Naročnino, reklamacije in inserate prejema opravništvo, ulica Torrente 12.

EDINOST

Glasilo slovenskega političnega društva za Primorsko.

„Edinost.“

izhaja dvakrat na teden, vsako sredo in soboto ob 1 uri popoldne.

Cena z a vse leto s prilogo 7 for., za pol 3 for. 50 nov., za četrt leta 1 for. 75 nov. — Edinost brez priloge stane za celo leto 6 for., za pol leta 3 for., za četrt leta 1 for. 50 nov. — Posamezne številke se dobivajo pri opravništvu, v prodajalnicah tobaka v Trstu po 5 nov., v Gorici in v Ajdovščini po 6 nov.

»V edinosti je moč«

Vabilo na naročbo.

Malo dni še in zavali se kamen na grob leta 1887. Dvanajst let uže se bojujemo za svete pravice našega naroda na obalah jadranskega morja, v mestu, ki je Slovincem, avstrijskim Slovanom sploh in tudi naši državi zaradi svetovne trgovine krvna žila. K malu prestopimo v osodopolno trinajsto leto teškega svojega delovanja, pri katerem nas vodi čisto domoljubje, in zato upamo na božjo pomoč in zdatno podporo domoljubnih svojih rojakov. Kolikor bolj bodo ti gmotno in duševno podpirali naše podjetje, toliko krepkeje se bo mogla „Edinost“ potezati za Slovanstvo na velepomembnej Adriji.

Naš cilj je jasen, vstrajno in vestno korakamo proti njemu in zato smo tudi vredni podpore svojih bratov. Naj nam tedaj ostaneje zvesti stari naročniki i naj se oglasi še mnogo novih. One naročnike pa, ki niso še popolnoma poravnali svoje dolžnosti, nujno prosimo, naj store to še v tem letu, da nam olajšajo težko breme ter da nas ne prisilijo, da jim z novim letom pošiljatev „Edinosti“ ne ustavimo.

Edinost velja: za vse leto 6 gold.; za polu leta 3 gl.; za četrt leta gl. 150.

Vredništvo in upravništvo.

Iz deželnih zborov.

Istrski deželni zbor.

V. seja dné 7. decembra.

Predsednik odpre sejo ob 11. uri d. p. Navzočih 27 poslancev, galerija polna. Po prečitanju zapisnika IV. seje opazi gosp. Spinčić, naj se stavi v zapisnik, da je on predlagal, da se v prvem izreku §. 27 izpusti beseda podučitelj, ker se o njih govori v drugem izreku. Predsednik opazi,

da se to stori. Zatem čita mej vedno rastočim hrupom galerije g. Jenko spodaj priobčeno interpelacijo radi poštnih in brzajavnih postaje v Podgradu. Zastopniki naše stranke so morali občinstvo sami pozivati na red, ker predsednik tega ni storil.

Interpelacija slove:

Interpelacija na visoko c. kr. vlado.

Uže več let dohajala je pošta v Podgrad in se vračala na Kozino jako neprilično, da je bilo komaj mogoče odgovarjati z vračajočo se pošto. Po zimi bilo je to celo nemogoče. Zadnji čas pa dosegla je ta nepriličnost svoj vrhunec, ker vsled najnovejših prememb odide pošta pred nego dobi adresat pošiljatev došle pošte. Vrhu tega je zveza v Herculjah-Kozini tudi taka, da pošiljatev preko Divače v Podgrad -- in teh je največ -- ne potrebujejo nič manje nego dva dni. Tako trpi vse: trgovina, uradi in zasebniki. Zelo neprilično je tudi, da nema Podgrad direktne zveze z Bistrico in preko te z Voloskim, kjer je sedež c. kr. okr. glavarstva, z Reko in dalje.

Mnogo nereda provzročia ime pošte „Castelnuovo“, kajti večina pošiljatev odpravlja se v Erceg Novi v Dalmaciji, od koder prihajajo po preteku dveh tednov. V tem obziru je vse prizadevanje zaman. Naj se zapiše pod „Castelnuovo“: Istra ali Primorje ali Küstenland ali über Divača, ali naj se piše Illirisch Castelnuovo -- vse ne koristi, pošiljatev dobi se preko Ercega Novega! Odposlale so se pritožbe na c. kr. pošto ravnateljstvo v Trst in pridejali zaviti v dokaz, a brez uspeha. Dogodilo se je celo, da je nekdo pritožil se pri c. kr. poštneim ravnateljstvu na Dunaji, ker je od tam dobival liste preko Dalmacije. C. kr. pošto ravnateljstvo Dunajsko rešilo je pritožbo s tem, da je uradnikom strogo naložilo paziti, da se takovi neredi ne ponavljajo. Na zavitu dotične rešitve bili ste besedi „im Küstenlande“ rudeče podčrtani in precej se je pokazal uspeh tega strozega ukaza, kajti adresat je dobil rešitev -- preko Dalmacije! —

Veliko škodo trpi trgovina vsled takega nereda. Baš te dni doposlan mi je zavitek trgovskega lista, katerega tu prilagam. Imela se je skleniti večja kupčija in doposlan se je iz Gorice tako imenovani

„Schlussbrief“. Naslov pisan je jako razločno: Castelnuovo, Istrien pr. Herculjah-Kozina. Na zavitku so sledeči poštni pečati: Görz 21. nov., Triest 22. nov., Castelnuovo Erceg Novi 26. nov., Dignano 2. dec., Cosina b. Matteredia 2. dec., Castelnuovo im Küstenlande 3. dec., toraj je list rabil iz Gorice v Podgrad 13 dni! Kdo povrne škodo, ki je vsled tega nastala, da se kupčija ni mogla skleniti? Kdo trpi veliko število škod vsled prejšnjih zakasnenj, katere škode so mnogokrat zelo občutljive?

Pred kacimi 10. leti in še pozneje vprašana bila je podgradska občina, da-li hoče potrebno preskrbeti in letno plačevati, da se ustanovi v Podgradu brzajavni urad. Pripoznalo se je toraj takrat od strani brzajavnega vodstva, da je brzajavna postaja v Podgradu potrebna; a občina se ni mogla zavezati v troške, ki so bili za njene neugodne denarne odnošaje preveliki. Ko se je pozneje doznalo, da vis. erar ne zahteva več toliko od občin, vložila se je vsled sklepa občinskega zbora dobro utemeljena prošnja za ustanovljenje s pošto združene brzajavne postaje v Podgradu. Pričakovalo se je, da se tej opravičeni želji gotovo ustreže, ker je znano, da se ustanovljajo take postaje v mnogo bolj neznatih krajih, in tudi tam, kjer obstoje uže železnični brzajavni uradi. Pričakovalo se je tem bolj, ker žica zveze Trst-Reka potegnena je baš preko Podgrada.

Zgodilo se je pa nasprotno, kajti prošnja rešila se je na kratko s tem, da brzajavna postaja v Podgradu ni potrebna, da-si je bila potreba pred toliko leti pripoznana!

Glede na neprilično sedanjo pošto zvezo, glede na popolnem neopravičeno rabo imena „Castelnuovo“, ker je pravo, starodavno ime slovenskega tega kraja: Podgrad, glede na veliko potrebo brzajavne postaje, katera ne bi imela pomena samo za prebivalstvo, nego bi bila velike važnosti za razne v Podgradu nastanjene urade, glede na to, da bi visoki erar imel zelo neznamen letni izdatek, ako se s prva slučajno tudi ne bi pokrili mali troški, kar pa ni pričakovati in bi ta izdatek tudi bil samo navidezen, ker c. kr. uradi zdaj

mного trosijo za prenašanje telegramov — stavljamo podpisani sledeča vprašanja:

1. da-li misli visoka c. kr. vlada pošto zvezo Kozina-Podgrad in nazaj tako urediti, da boče ustrezno prometnim potrebam ljudstva in uradov;
2. da-li misli poleg sedanje uvesti zopet pošto zvezo Podgrad-Bistrica, kakor je bila uže in katera je mnogo priličnejša;
3. da-li misli dati pošti pravo ime: Podgrad;
4. da-li misli, ker ni nikacega razloga proti, ustanoviti v Podgradu s pošto združeno brzajavno postajo?

Poreč, 7. decembra 1887.

Jenko, V. Zamlić, dr. Laginja, dr. F. Volarić, Spinčić.

G. Spinčić izjavi na to interpelacijo na dež. odbor, ali predsednik ga takoj opozori, da je popolnoma nepotrebno govoriti v jeziku, katerega večina deželnega zbora in udje dež. odbora ne umejo. G. Spinčić vpraša predsednika, da li mu čitanje dovoli, na kar mu predsednik odvrne, da spoštuje jezik poslancev manjine in da se ga morejo služiti, ako jim je drago, ker on tega zabraniti ne more. Priporoča pa toplo, da vsi poslanci rabijo italijanski jezik. Zdaj čita g. Spinčić svojo interpelacijo o stanju računov občine buzetske, katera se glasi tako-le:

Saznah, da je usled zaključka sadanjega občinskega zastupstva u Buzetu, primljenoga u s jednici 7. julija t. g., bio pozvan: 1. bivši načelnik gosp. Clarić, da podnese račune obč. uprave i te glede na svoto od 176 for., primljenih od istoga od raznih globa i neumeščenih u zapisnik, i glede 1529 for., ubilježjenih u rubriki „Predumjovi uz povrtak i položenje računa“ od g. 1877. napried; 2. gosp. predsjednik bivšega obč. odbora, da povrti svotu od 148 for. predumjmljenih za sudbene obč. poslove jednomu članu istoga odbora, više nego mu je li pripadalo, — dočim su občinski liečnici, činovnici i sluge imali imati na svrsi uprave toga odbora više od 1000 for., i da su obadva ta poziva ostala bezuspješna.

Častim se upitati sl. zemaljski odbor, kojemu na temelju §. 86. obč. reda pripada nadzirati redovitu upravu obč. dobara.

1. Jesu-li u redu sa računi obč. poslovanja prijašnje uprave mjestne občine

„Panter me ne raztrga. Nisi videl njegove obleke na mojej živali?“

„Videl sem obleko pantra in njegove sultane.“

„Dobro tedaj, umoril sem ju jaz o zvezdnem svitu, na Fum es Saharu.“

„Grozovitega pantra, na Fum es Saharu, ki je strašnejši nego vsi pantri stepe? Sidi, Ti si junak in velik vojščak! Koliko mož je bilo pri Tebi?“

„Nobeden. Sam sem govoril s pantrom in njegovu ženo.“

„Prav sam? Allah akbar, Bog je velik, Ti si aku (brat, tovariš) velikega emir el Aret-a, ki je utonil v Ved-el-Kantara!“

„Frank sem kakor on, in imam puško, ki govori prav one besede.“

„Frank si in lovec, kakor emir el Aret? Tedaj Ti moram nekaj povedati, kar Tvojo dušo oveseli!“

„Postal je naglo ozbiljen in se skrivnostnim obrazom stopil k meni, nastavil mi je roko na uho in tako tiho šepetal, da sem ga težko umel.“

„Poznaš Assada, ustajnika?“

„Prikimal sem mu in gledal ga, željno pričakujoč, kaj mi pove.“

„Poznaš, Assad-beja, davico čed?“

„Vprašal me je drugič.“

„Prikimal sem mu zopet in govoril je dalje:“

„Zalezoval je dolgo našo čedo in nam oropal najboljše živali, še v zadnji noči nam je ukradel goved; ašil alefn, škoda nanj.“

Tiho šepetanje mi ni bilo nerazum-

boko upognena. Moral je imeti nad devetdeset let.

„Marhaba ia, sidi, dobro nam došli, o gospod! naš ubogi šator ima uže tri goste, ali še je prostora zate, razjaši in dovoli, da Ti napravim skopea.“

„Salam aleikum,“ odzdravil sem mu, roke na prsi položivši.

„Srce Ti je polno dobrot in šator stoji potniku odprt; Ti si dober sin proroka in ljubimec Allahov, koji Ti je daroval veliko let; naj Tvoji gostje vse dobrote tvoje duše uživajo. Dovolj, da otidem k drugemu šatoru!“

„Me hočeš sramotiti, sidi? Kaj sem Ti storil, da zaničuješ mojo hišo. Razjaši žival, ki je že gostinja hčeri mojega sina in legla k počitku!“

Zgrabil je uzdo kamele in zaukazal jej, naj poklekne z navadnim goltančnim khe, khe. Razjahal sem in stopil v šator, kamor sta šla tudi Hasan in Korndörfer. Preko sten vlekel se je serir, nizke, z ovčjimi kožami pregrnene klopi. To je bila družini in gostom postelja in divan. Na dnu šatora so bili shranjeni ščiti in sedla. Na koleih je viselo orožje, usnjate vreče in vsakovrstne gospodarske stvari. Stene so bile umetno olepšane s platenimi kozarci, žirafinimi kožami, šopki cvetic, nojevimi peresi in izvrstnimi zvončki. Slednji so v arabskih šatorih navadni, pa nadlegujejo trudnega potnika. Veter maje šator, ruda zvončkov zveni in vpodablja z jecanjem kamel, bleketanjem ovac, la-

janjem psov in rjoventjem divjih živali grmenje.

Legel sem na plahto. Stari je ogledoval pantrovi koži; ali zakon gostoljubnosti mu ni dovolil vprašati po mojem imenu in prihodu, vedeti pa je moral, kako sem prišel do tega dragocenega plena. S zvitostjo, ki je vlastna le necivilizovanemu človeku, znal je obrniti govor na stvar.

„Počij sidi, dokler Ti mesa in kuskusu napravim!“

Kuskusu je iz debelo mlete moke, Arabcu najljubša jed.

„Zahvaljujem se Ti, oče,“ odgovorim mu. „Najraje jem meso in kuskusu zvečer, ko dnevno potovanje končam. Daj meni in mojim služabnikom vode in malo bsisa (kruh iz moke in suhih datljev.“

Deklica mi je prinesla bsisa.

„Voda je iz birketa in je slaba, sidi. Hočeš raje piti kamelinega mleka ali lagmi-ja (datljev sok)?“ vprašala me je.

„Eddini lagmi, daj mi lagmi-ja. Ti krasna deklica!“

Prinesla mi je usnjat kozarec poln hladivne pijače. Stari je čakal, da sem izpil in potem me dalje izpraševal.

„Ostaneš dolgo v koči svojega prijatelja?“

„Zapustim jo, ko si odpočijem.“

„Tedaj hočeš jahati po noči, ko doni glas divje zveri, in panter človeka in kamelo raztrga? Ostani pri nas, sidi, ker smrt Tvoja bi obežila mojo dušo!“

Moral sem olajšati dobremu starčku izpraševanje.

PODLISTEK.

Mej Davljenci.

(Carl May-eva prigodbe v Sahari.)

(Dalje.)

Ko smo se ustavili pred prvim šatorom, odstranilo se je staro, že večkrat zakrpano platno in na vratih prikazala se je deklica in nas pozdravila. Bila je razkrita; žene pustinskih Arabcev niso tako trmaste, kakor one Mavrov (mestnih Arabcev). Lasje so jej bili spleteni v goste dafire (kite) z modrimi in rudečimi traki. Na ledjih je imela rahad, ozek pas, od katerega je visela množina usnjatih vrvic pod kolena in tako vpodobljala suktno s korali in jantari olišpano. Okolo vratu je imela karac, vrvice se steklenimi biseri in kovinami, raz ram jej je visela halja do kolen. Na ušesih so jej viseli zlati uhani, na nogah, nad gležnji so se bliščale srebrne sponse, in okolo nežnih prstov, kojih nohti so bili s heno pobarvani, tičali so močni, svetlo beli prstani iz slonove kosti, ki so izredno pristovali njenej rujavej barvi.

„Marhaba ia sidi, dobro nam došli o gospod,“ zvenel je njen pozdrav mej tem, ko je podala mojej kameli polno pest vaedi-datljev.

Za njo se je prikazal starček, ki nas je zvedavo pogledoval. Obraz mu je bil naguban in njegova usahnela postava glo-

buzetski inženir, bivši načelnik Clarići i obč. odbor, imenovan od c. kr. namjestništva sporazumno sa zemaljskim odborom?

2. Ako nisu, smatra li se zemaljski odbor oblašćenim, da uredi stvar upravnim putem, ili je možda dao shodne upute načelnictvu u Buzetu, da se stvar konačno uredi.

Tudi v tem slučaju je dokazalo občinstvo visoko stopinjo svoje omike, kajti dolgotrajni hrup je zadržal vsako besedo govornikovo. G. predsednik je menda to roganje prešlišal. —

Prejde se na dnevni red. Po prečitaju obračuna deželnega zaklada za leto 1886. spregovori prvi g. dr. Volarić ter istega v ostrém govoru popolnoma obsodi. Večkrat se ponavljajoči dolgotrajni hrup na galeriji in smeh poslancev ital. stranke g. govornika ni ustrašil. Govoril je po prilici tako-le:

Visoki zbor!
O ustanovi §. 12. pokraj. reda je dež. odbor samo upravni in eksekutivni organ dež. zbora ter sem se čudil, ko ga je g. predsednik pri odprtju zborovanja nazval „la nostra commissione permanente“, kakor da je dež. zbor ali boljše rečeno, večina, na njega izlila vso svojo moč in mu podelila magnam chartam libertatis, da opravlja in razpolaga s pokrajino v imenu dež. zbora, kakor mu drago. In res, ako kdo pregleda izvestje obračuna za leto 1886. in način, kako je naš dež. odbor upravljal s premoženjem pokrajine, tedaj se prepriča, da naš g. deželni glavar res ni pogrešil in da je stalno računal na gospodo od večine, ko je naš dež. odbor tako nazval. Sploh pa je pri nas navada, da se ne pazi natanko na delovanje dež. odbora, ampak kakor na zapoved se povladuje vse, kar zahteva. Vendar pa hočem odkritosrčno izjaviti svoje opazke, računajoč na poziv g. predsednika, da vsakdo zdušno pregleda delovanje juntino ter preidem na pregledovanje računa samega. Sam obračun za leto 1886. kaže, da je v nič manj kot 7mih točkah dovoljeno svoto prekoračil in po mojem mnenju vsaj 3 točke niso opravičene. Tako n. pr. je sama točka VI. razhoda „javne zgradbe“ prekoračena za 6069 gl. 21 novč., potrošenih za zgradbo pokrajinskega poslopja. Mislim, da deželni odbor more razpolagati o dovoljenih svotah, nikakor pa ni oblaščen jih neopravičeno prekoračiti. Gospoda! Še lani je opazil moj sp. drug g. dr. Laginja o potrošku, s katerim se je v isto svrhu proračun prekoračil, da isti ni opravičen, ker je bilo po odloki dež. zbora od 23. junija 1884. dovoljeno potrošiti vsega skupaj samo 36.000 gl., s katerim bi imela biti tudi sezidana zborna dvorana in bi imeli odpasti vsi posojilni stroški. —

Govornik dokazuje dalje, kako se troši v ne uprav neizgibne svrhe, mej tem ko se za revno ljudstvo malo dela in nadaljuje: Potrebe našega ljudstva so velike, posebno vsled slabe letine. Naše ljudstvo v raznih občinah nema zdrave vode, umira od mrzlice in od kužnega zraka in občine same pa nemajo toliko premoženja, da bi mogle potrebne stroške iz svojega žrtovati. Razun tega pa bi se našlo še mnogo dru-

ljivo. Arabec se zelo boji leva; kolikor časa žival živi, govori s čislanimi in spoštljivimi besedami o njej, ko je pa mrtva, sramoti jo z vsemi mogočimi žaljenji. Boji se moči in žilavosti kralja živali in se pušča dolgo ropati, ko se pa napravi k napadu, zgube Arabci velikokrat mnogo ljudi.

Ta sicer srčni neustrašljivi sin puščave ne loti se leva sam, kakor drzni evropski lovec, ampak stopijo vsi orožja zmorni možje duara ali dahera (vasi zidanih hiš), poiščejo ležišče živali, izvabijo jo s klicanjem, rjojenjem, žvižganjem, streljanjem in ropotanjem iz njega in kakor hitro se žival prikaže, bljuvajo jej iz svojih negotovih pušk kroglje v telo in ke je že smrtno ranjena, skoči na jednega ali več, da se maščuje pred smrtjo.

Strah je tolik, da se pri pripravljanju le tiho pogovarjajo. Menijo, da bi žival čula in prišla še pred napadom. Zategadelj mi je stari tako tiho govoril: Assad-bej ustajnik in davica čed bi bil čul sicer njegove besede.

Še le zdaj sem opazil, da ni jednega, orožja zmornega moža v duaru. Le nekateri ženske glave so kukale izmed zastorov. „Vaši možje so ga šli morit?“ „Vsi naši možje in mladeniči:“ gosti vred, drzni sinovi Ulad Slinanovi.“ Pri tem poročilu mi je minola vtrujenost.

(Dalje prih.)

gih nujnih potrebah, katero bi bilo res vredno naštet. Tako na pr. se mora na otoku Cresu ljudstvo po slabih poth ubijati, ker se občina malo zanje briga. Na Lošinjskem mora ljudstvo vanjskih občin se svojimi žulji sebe prehraniti, zraven pa plačevati raztreseni davek. O tem bi se dalo marsikaj drugega naštet.

Sploh pa moram opaziti, in vsakdo mora to sprevideti, da je deželni odbor v 20letnej upravi z imetkom, o kojem razpolaga pokrajina, prav za siromašno ljudstvo jako malo skrbel. Z denarjem, s kojim razpolaga naša pokrajina, moglo bi se bilo veliko več koristnega storiti.

Posebno pa se čudim, da se je moglo na samo III. točko troški za podučevanje 15.581 gl. 98 novč. prihraniti. Vendar nam se je vedno očitalo, da še mnogo manjka, dokler bodo naše šole na onej stopnji, katera se dandanes od njih zahteva. Posamezne občine pa nemajo toliko denarja, da bi potrebne mogle same prirediti. Radi tega je potrebno in umestno, da se jim priskoči na pomoč. S tem se oziram samo na svoj okraj, ali isto velja o vsej naši pokrajini. Posebno velja to o raznih občinah, katere bi hotele iste pravice zase, ali žalibog nemajo sredstev v to svrhu. Zlasti na otoku Cresu je več občin, ki nemajo nikake šole in radi tega ne morem te rubrike nikakor odobriti. — G. referent Campitelli je tudi opazil, da se je podelilo mnogo štipendij, ali tudi to se je zgodilo le tam, kjer stanuje prebivalstvo italijanske narodnosti. Imena dotičnih, ki so dobili podporo, pa se ne imenujejo, — naši ljudje gotovo niso nič sprejeli. Čudno pa je videti, da se je vložila glavica od 30.562 gl. 25 novč. več, kakor je bilo proračunjeno in k temu v st. 14. kupilo se obveznic pri dež. kreditnem zavodu za 2015 gl. i to menda vse, da si povekša dež. odbor svojo razpoloživo zakladdo.

Vsekako pa je smešno videti, kako se na enej strani preveč troši, mej tem ko se na drugej nič ne stori, prav tako kakor oni, ki svojo škrinjo napolnjuje s zlatom, mej tem ko mu rodbina gladu umira. (Dokaz temu so posamezne številke obračuna).

Vsled tega predlagam, da se prejde preko obračuna za leto 1886 na dnevni red. (Dobro! na levici.)

(Konec prih.)

Kranjski deželni zbor.

IV. seja dne 7. decembra 1887.

Gosp. deželni glavar grof Thurn ob 1/2 11. uri prične sejo.

K zapisniku zadnje seje oglasi se poslanec Detela ter omenja, da ni resnično, kar je poročevalec baron Švegel trdil zaradi Smoletove zapuščine, čes, da se ima rabiti le v pomnoženje zbirk, in prosil, naj se ta njegov popravek sprejme v zapisnik današnje seje, kar tudi obvelje.

Deželni glavar potem naznani in razdeli došle vloge in peticije, gosp. deželni predsednik baron Winkler pa izroči zbornici dva vladna predloga; eden zadeva premembo §. 78, 79 in 81 občinskega zakona z dné 17. februarija 1866. eden pa premembo §. 8 zakona z dné 5. marcija 1873. o vzdrževanju in popravljanju necessariskih cest.

Zakon o mitnini za Kamnik se potrdi v tretjem branji.

Poročilo deželnega odbora o nakupu gozda za deželno vinarsko in poljedeljsko šolo na Grmu, in poročilo gledé zidanja dveh oddelkov za umobolne v blaznici na Studenci se izročita finančnemu odseku v pretres in poročanje.

Dr. Poklukar poroča o računskem zaključku deželne vinarske šole na Slapu, oziroma na Grmu za l. 1886. ki se brez premembe odobri. Dohodkov je bilo 14.655 gl. 82 kr., stroškov 14.568 gl. 84 kr. Ostanka v gotovini 86 gl. 98 kr. Premoženje je znašalo koncem leta 4634 gl. 15 kr. in se v primeri z l. 1885., ko je znašalo 11.838 gl. 66 kr., zmanjšalo za 7204 gl., ker se je pri preseljevanji šole s Slapa na Grm mnogo inventara, živine itd. prodalo.

Poslanec Kersnik potem utemeljuje svoj samostalni predlog gledé vpisovanja slovenskih imen v zemljiščno knjigo. Predlog se izroči v pretres in poročanje upravnemu odseku.

Dr. Bleiweis poroča o stavljenji kôz z animalnim cepivom in nasvêtuje te le predloge, ki obveljajo brez ugovora:

1. Deželni zbor pritrdi naredbi deželnega odbora, da se v prihodnje na Kranjskem ljudstvu cepijo kôz z animalnim cepivom.

2. Za nakup animalnega cepiva se postavi v proračun deželnega zaklada znesek 1000 gl.

3. Deželni zbor začasno vse stroške za cepljenje kôz, dokler ni rešeno vprašanje, kdo ima plačevati te stroške. V ta namen se deželnemu odboru naroča, da poišče, po katerem pravnem naslovu se stroški za cepljenje plačujejo iz deželnega zaklada in ako deželni odbor ne najde pravnega naslova, stori naj potrebne korake, da prevzame v prihodnje država stroške za cepljenje kôz, deželi pa vrne vse dosedaj indebite iz deželnega zaklada za cepljenje kôz na Kranjskem plačane zneske.

Prav tako se sprejme predlog finančnega odseka zaradi odškodnine povodom naredb proti trtnej uši, o katerem poroča dr. Poklukar, in ki se glasi:

Deželni odbor je pooblaščen, da sme v §. 6. zakona od 27. junija 1885. drž. zak. l. 1886., št. 3, prevzeti tretjino prisojenih odškodeb na deželni zaklad, ako država doplača drugo tretjino in se nepokriti ostanek porazdeli na vse posestnike vinogradov na Kranjskem.

(Konec prih.)

Združimo se s Hrvati!

Od Karavank 8. decembra.

Britke skušnje so nas Slovence izmordile, da sami za se nič ne premoremo. Preko tako neznatnih narodov se rado prejde na dnevni red. Naša beseda ne uleče, naj jo položimo na katero koli tehtnico. Mnogi mislijo, da drugega ni treba, ko strogo izvesti enakopravnost, pa so Slovenci na dobrem. Kdor pa natančno pozna razmere na Koroškem, pritrdi mi, da tem Slovincem tudi najpravičnejši narodnostni zakon ne bi toliko pomagal, kakor se pričakuje. Naši nasprotniki najdejo še vedno sto in sto potov, po katerih morejo Slovence prikrajšati. Dokler imajo deželni zbori kaj odločevati, kdo jim more braniti, da pri vsakej priliki pokažejo svojo naklonjenost nemške narodnosti? Iz deželnih denarjev lahko podpirajo gledišča, šole in nemške zavode, Slovenci morajo plačati, akoprav nemajo nič dobička od tega. Ako se jim zdi, da država premalo dela za nemško šolstvo, lahko ustanovijo srednje, kmetijske, obrtne šole na deželne stroške. Recimo, da se Slovincem še posebe na državne stroške napravijo take šole, vendar morajo tudi za deželne plačevati doklade, imajo toraj dvojen davek.

Nezaslišan je nadalje pritisk osebne agitacije od nemške strani, dokler ima ta vse kapitaliste, uradnike in meščane na svojej strani. Naj se tudi zaukaže slovensko uradovanje; pa dokler se mora z vsakim Nemcem povsod, naj bo tudi med tridimi Slovenci, po nemški uradovati, dotle se slovensko uradovanje ne oživi. Kako Slovenec vložiti slovensko tožbo, ako pa v vsej deželi ni nobenega slovenskega advokata? Obdelajo mnogo Slovencev se svojo agitacijo tako, da se za Nemce proglase in bodo protestirali proti slovenskemu uradovanju.

Kaj nam koristi enakopravnost, če kmet poreče, da je Nemeč in da zahteva nemško pismo? Takih nemškutarskih kmetov se na Koroškem, posebno okoli Celovca, ne manjka, pa tudi na Štajerskem se nahajajo. Kaj nam koristi enakopravnost v šoli? Obdelajo kmete tako, da se bodo za Nemce proglasili in potem prav na podlagi enakopravnosti zahtevali nemške šole. V krajih, kjer ljudstvo vsaj za silo oba jezika zna, mogoče je to prav lahko, celo verjetno. Že pri zadnjem ljudskem številjenji se je mnogo slovenskih kmetov zapisalo za Nemce, tako v Borovljah, Pliberci, Dobrli vesi, okoli Celovca pa kar cele vasi. Dokler pa imajo Nemci uradnije v rokah in dokler oblasti rajši vidijo, da se kdo za Nemca zapiše, nemško šolo in nemško uradovanja zahteva, dotle pojde slovensčina rakovo pot, tudi pri polnej enakopravnosti, kajti dosego jo le stanovitni in značajni, pred nobeno zamerom in sitnostjo se ne plašči Slovenci, in takih je malo.

Kdo ve, kaj si naši nasprotniki še izmislijo, da Slovincem oženijo hrepeneje po narodnih pravicah. Kolikor je v njih moči, toliko storé, in njih moč ni majhna, dokler imajo vse državne in deželne uradnike, vse graščine in ves kapital, vse javne zavode, vse tovarne in različna podjetja v svojih rokah. Revni Slovenec naj se obrne, kamor koli, naleti na nemškega gospoda, ki ga mora za delo in kruh prositi; sila pa ne zna Boga, ne naroda, tako mu je zastoj pridigovati, kake dolžnosti ima do naroda. On poreče: „Daj mi kruha in hočem biti Slovenec!“

Kdor mi tedaj sedaj ne verjame, morda se kedaj še prepriča, da je vsa enako-

pravnost le jalova in siva teorija, dokler se ne opira na politično moč in nezavisnost. Ako bi se pa koroškim in štajerskim Slovincem kruh rezal v Ljubljani ali Zagrebu, potem bi bila seveda druga pesem. Sodnik ali učitelj ali upravnik iz Zagreba ali Ljubljane poslan, ne bi se oziral na to, kako ga sodi Celovška ali Celjska nemškomanška svojat, ampak bi se bal le svoje slovenske ali ilirske vlade in bi se ravnal po njenih navodih. Ako bi se kak slovenski kmet, napihan od nasprotnikov, štulil za Nemca in zahteval nemško uradovanje, lahko bi se kaznoval, ako se mu dokaže, da ni Nemeč. To bi jih kmalo spametovalo. Prošnje za nemške šole bi se strogo preiskavale, koliko je na njih praktične potrebe in koliko šulferajske agitacije. Skupni slovenski ali ilirski šolski svet bi potem že pravo zadel. Zavolj narodnega mišljenja, bi se nihče ne bal proganjanja, ker bi ga branile oblasti; nasprotniki slovanstva pa bi mu škodovati ne mogli, ker bi oni služeb ne oddajali, še v privatnem vedenji na svojih posestvih, ki jih imajo na slovenskej zemlji, morali bi bolj ponižno in dostojno postopati, ker bi ilirska vlada ne trpela rogovilstva proti svojim postavam. Slovensko uradovanje pa bi se potem ne omejilo samo na tiste, ki to izrecno zahtevajo, ali si to pravico še le po mnogih bojih in prizivih pridobijo, ampak zaukazalo bi se kot splošno ravnilo, ki se samo ob sebi umeje.

Prazna je nada, da nas polna enakopravnost reši vseh težav. Kdor hoče svoje otroke nasiti, sklíče vse skupaj v sobo in jim na enej mizi pogrne; on ne bo nekaterih otrok v gorkeji sobi hranil, druge pa zunaj na mrazu puščal in jim živež skozi okno metal. Tako mora tudi Avstrija vse Slovence združiti, da jim ložej podeli tako upravo, po kateri so jim zagotovljene vse narodne pravice. Zakaj se mora o nekaterih slovenskih šolah sklepati v Gradcu, o drugih v Celovci, o drugih v Gorici, o drugih v Ljubljani itd.? Ali bi ne bilo pripravneje, da slovensko šolstvo oskrbuje skupna oblast v Ljubljani? Tako je tudi v drugih rečeh.

(Konec prih.)

Alkoholizem.

(Konec.)

Propinacijska pravica je tudi nekaj monopol gališkega plemstva, ki pa ne da bi žganjepitje omejil, še povzdignol in pomnožil ga je. Enako so pred leti počenjali oni ljudje, ki so imeli prodajo žganja v zakupu od vlade. Gledali so na lastni dobiček ter pospeševali to hudo razvado.

Tudi monopol toraj ne more konca storiti popivanju žganja. Državniki so radi tega namislili to pogubonosno razvado v narodu kolikor možno omejiti z umnimi zakoni in kaznimi.

Pomislil naj se le, da v Galiciji in Lodomerji pride letnih 20 litrov izpite žgavke na vsakega prebivalca in pomislil naj se tudi na neizmerno škodo, ki jo učinja ta strupena pijača na človeški organizem in na človeško družbo sploh. V obzir naj se vzame ogromna materijalna škoda, ki ima izvor v žganjepitju na nebrojne hišne nesreče in golo uboštvo, ki ima svoj začetek zgolj v žganjepitju, na neizmerno duševno škodo, ki izvira od tod ubozemu narodu, ker spirit mori v narodu vsako veselje in vsak nagib omike in napredka.

Povziti ni samo v velikansko duševno in telesno škodo pojedinemu podaniku, temveč iste državi, koje največja skrb mora biti ta, da postane čim močnejša in mogočnejša. A s pešanjem moči posameznikov peša i moč skupine, namreč države.

Ni tedaj čudo, da je v zadnjem sesiji državnega zbora priplavala na površje zadeva, kako omejiti žganjepitje in storiti konec pogubonosnim njegovim nastopkom.

Načrt postave jemlje v obzir pivca in krčmarja, kakor tudi položaj prvega in zadnjega. Pivcu odvzame povziti spirit zdravi razum, a krčmar mora biti vedno trezen. Pametnejši naj bi tedaj vodil neumnijšega: — krčmar naj bi pivcu dovolil le toliko žganja, kolikor ve po svojem razumu, da mu ga zadostuje, drugači naj bi kazen zadela krčmarja ali prodajalca. Na „kredo“ žganje prodajati bi moralo biti strogo prepovedano in prodajalcu žganja ne bi smelo biti dovoljeno pivca rubiti, ako naredi pri njem dolg na žganji.

Gledati bi se moralo na to, da so žganjarije z nočjo zaprte, kajti žganje ima svojo moč, vzlasti po noči. V sobotah bi se morale zapreti uže ob 5. uri popoldne ter odpreti stóprav v ponedeljek zjutraj. Od sobote zvečer do ponedeljka ima delalski stan navadno več denarja v rokah

in tem več prilike popivati. Redarstvo bi moralo strogo paziti, da se tak zakon najtlačnejše spoštuje. Ako bi naša pijanca, polnega žganja, zapreti bi se moral ter bi se mu še posebno moralo prepovedati zahajati v žganjarije. Ako bi se pri vsem še v drugo predrznil biti neposlušen, kaznovati bi se moral strogeje itd.

Morda bi tak zakon bil uspešen ter bi donesle zaželeno omejitve pijančevanja s žganjem, ki se je tudi mej našim narodom žalibog uže zdavno razširilo ter mu donaja neizmerno škodo.

Tudi pri nas, v tržaški okolici, osobito v spodnji se žganjarije vedno množé in ne samo tuji, temu tudi domačinci so se teh strupov poprijeli. Nismo še prišli do najhujšega, ali vendar bi bilo želeto, da se osobito mladina po nekotnih krajih tržaške okolice bolj zdržuje žganjih pijac.

Opazil sem, da je žganjarije mej domačinci tu pri nas tem živejše po letu, ko se vino navadno podraži ter se domačega vina skoraj več ne nahaja. Zlorabi se tedaj žganje tedaj uprav v času, ko najbolj škodo prinaša organizmu.

Zdravniška škušnja namreč pravi, da po letu in sploh v vročini človek mnogo vode izgublja, ker se potí. Kri se tedaj zgoščuje sama ob sebi; ako tedaj povzavamo še žganjih pijac, ki tudi vodo iz krvi na se vlečejo, kri tem bolj zgoščujemo, kar pa ni brez škodljivih nastopkov na naš organizem.

V tej resnici nahajamo tudi pravi uzrok, zakaj ni v južnih deželah žganjarije tako razširjena kakor v mrzlem severju.

Prašanje tedaj, kako odvzeti škodnosne nastopke žganjarije, velevažno je za človeško družbo sploh. Radi česar bi morali tudi naši državni poslanci zadevo proučiti ter v prihodnjem zasedanju državne zbornice svoje nasvete razkriti. Tudi mej našim milim narodom si pridobiva ta huda navada vedno širše polje ter učinja v njem velike duševne in telesne škode.

Skrb nas mora tedaj biti, da odstranimo čim prej s koreninami to slabo izraslo drevo, ki z svojimi vejami nam odnaša čilih bitij.

Saj živi na svetu na tisoče narodov, ki ne poznajo žganja, tem manj bi ga morali poznovati mi, ki smo skoraj neznanji.

Žganjarije nas ponižuje in jemlje nam moči, škodi nam neizmerno duševno, ker mori v nas dobre lastnosti in zmožnosti. Ono nam jemlje ugled pred drugimi olkanjšimi narodi, kajti: — v vinu se pozna vedenje človeka — a tem bolj v žganju!

Politični pregled.

Notranje dežele.

V ojaška konferenca pod cesarjevim načelnštvom je bila 8. t. m. na Dunaju. Udeležili so se je feldmaršal nadvojvoda Albreht, minister zunanjih zadev grof Kalnoky, vojni minister grof Bylandt in načelnik generalnega štaba baron Beck, kakor tudi več štabnih častnikov. Seja je trajala nad tri ure. Posvetovalo se je zaradi nabiranja ruskih vojakov na avstrijske meje in sklenolo se je neki na predlog nadvojvode Albrehta, da Avstrija za zdaj ne pomnoži vojakov v Galiciji in da tudi drugih vojaških naredeb ne zaukaže. Le ako bi Rusija še dalje pomnoževala vojake na meji, storilo bi se primerne naredeb.

Ako bi to bilo potreba, potem bodo konference skupnih ministrov, v katerih se določi, kaj je storiti. V prvi vrsti bi se morali sklicati delegaciji, da dovoliti potrebne stroške. Strah je bil velik ter je posebno borse pretresal; upamo vendar, da je bil samo strah. Ni verjetno, da bi Rusija napala Avstrijo, ker to se doslej še nikoli ni zgodilo. Avstrija je imela v zadnji dobi mnogo vojn z vsemi sosednimi večjimi državami, le z Rusijo nikoli ni prišlo do vojne. Že to je dobro znamenje. In ker Rusija kakor tudi Avstrija želite v miru živeti, zato je trdno upanje, da se mir ohrani. Neobhodno potrebno pa je, da se te dve državi porazumeti gledé vshodnega prašanja, ker brez tega bo vladala med njima vedna napetost, katera na vse zadnje vendar le mora vojno provzročiti.

V českem deželnem zboru je 9. t. m. poslanec dr. Gregor utemeljeval svoj predlog gledé srednješolskega ukaza ter hudo napadal naučnega ministra. Deželni namestnik baron Kraus je govornika zavračal, četudi on pripoznava, da mora vsaka avstrijska vlada v poštev jemati zadovoljnost českega ljudstva, kakor tudi

vseh drugih avstrijskih narodov. Dalje je izjavil: deželni namestnik, da se naredeb naučnega ministra naslanjajo le na didaktično-politične, pa ne narodom sovražne namene. Dr. Gregor predlog se je izročil šolskemu odseku. — 10. t. m. sta dr. Rieger in knez Schwarzenberg podala od vseh poslancev podpisan predlog, naj deželni odbor nasvetuje zboru, kako naj se cesarjev jubilej proslavi s kako veliko ljudomilo napravo za vse čase. Dr. Rieger je utemeljeval ta predlog z dolgim jako lepim govorom ter je izrekel prepričanje, da je ta predlog v smislu prebivalstva vse dežele brez razločka narodnosti. Predlog se je izrekel za nujen in soglasno sprejel.

V dolenje avstrijskem deželnem zboru se je 9. t. m. z živim odobravanjem sprejel nujni predlog deželnega maršala grofa Kinskega, naj se v pretres vzame, kako se ima slaviti cesarjev vladni jubilej. Predlog se je izročil posebnemu odseku 10 udov.

Gališki deželni zbor se živo peča s cestnim zakonom. Došlo mu je mnogo pritožb zoper njega iz raznih krajev. Shodu poslancev galiških kmetskih občin je naznanil deželni maršal grof Tarnovski, da se deželni zbor ne bo pečal še v tem zasedanju s preosnovno zakona, pač pa da bo obravnaval o došlih pritožbah. Da se razjasni splošni položaj, naročil je deželni zbor poslancema Merunoviczu in dr. Zollu, naj sestavita dotično temeljito poročilo.

Dunajski občinski svet je 10. t. m. soglasno sprejel predlog, naj se pa-pežu k petdesetletnici njegovega mašnikovanja čestita.

Avstrijsko-italijanska trgovinska pogodba se je zadnji teden v Rimu podpisala. Gledé ribarstva v jadranskem morju je ostalo vse pri starem. Tudi avstrijsko-nemška začasna trgovinska pogodba se je zadnji teden na Dunaju podpisala. Stara pogodba se je podaljšala do 30. junija 1888. ter ima, ako je do 15. febr. 1888. nobena pogodbeni stranka ne odpove, veljati od te dobe počenši za jedno leto z odpovednim obrokem enega leta.

Vnanje dežele.

Na Bolgarskem je razpor vedno večji. V sobranji ni nobene prave sloge, ampak prepri so vedno hujši. Sedanjemu knezu Ferdinandu ne obečajo dolgega vladanja. Knez se je prizadeval dobiti zajem pri nekem belgiškem finančnem društvu, a vse pogajanje se je razdrlo, ker je to društvo dobilo iz Sredca privatna poročila, da je pad kneza Ferdinanda brez dvoma blizu.

Italijanskej poslanskej zbornici je 8. t. m. predložil Crispi trgovinsko pogodbo z Avstrijo, ki ima v moč stopiti 1. januarja 1888. ter zahteval nujno razpravo.

Francozi imajo novo ministerstvo, sestavljeno je tako le: Tirard načelnik, finance; Flourrens, zunanje zadeve; Fallieres, pravosodje; Sarrien, notranje zadeve; Mahy, mornarica; Loubet, javna dela; Dautrosme, trgovina; Viette, poljedelstvo; Faye, nauk. Vojno ministerstvo se je ponudilo generalu Logerot.

Iz Londona se poroča, da angleška vlada ni bila od nobene strani pozvana k pristopu zveze srednjeevropskih velevladstij in da bi tudi zvezi nikakor ne pristopila, ker ne vidi potrebe in si tudi hoče pridržati prosto roko. Ona bi zvezne vlade le takrat podpirala, ako bi bili njeni interesi, bodisi v sredozemskem morju, bodisi v Indiji v nevarnosti. Nikakor pa ne bi dopustila, da se Rusija polasti Bolgarije ali pa Carigrada.

V Abesiniji se Italijani pomikajo proti sovražniku. Odrinol je tretji vojni oddelek pod poveljništvom generala Baldissere skoz Monhullo proti Dogaliju. Govori se, da sta se sprla Neguš in Ras Allula, ker hoče Neguš sklenoti mir z Italijani, Ras Allula pa se hoče bojevati.

DOPISI.

S Krasa, 11. decembra. — (Učiteljstvu sežanskega šolskega okraja v premišljevanje). —

V 19. dan decembra t. l. imelo bode učiteljstvo sežanskega šolskega okraja svojo uradno učiteljsko konferencijo v Sežani.

Poleg dnevnega reda pride tudi na vrsto: volitev dveh zastopnikov v okrajni šolski svet.

Učiteljstvu našega okraja se na pošten in nepošten način: proglašuje svetuje, preti, prosí itd. katera dva zastopnika naj ono izvoli v okraj. šolski svet — in za to ni čuda, da je ono vse zbegano.

Kdor razmere našega okraja dobro pozna, bode že a priori sodil, da je naj-

boljše, ako se izvolita zopet stara (dose-danja) zastopnika v okr. š. svet, kakor je to storilo goriškega in tolminskega okraja učiteljstvo. —

Seveda sta sedanja dva zastopnika v okraj. šolskem svetu nekotnim krogom — preveč vladna — in radi tega nastavljajo se hoté ali nehoté tudi drugi kandidati za okraj. šolski svet in smelo pravim, da jih je toliko, kolikor je prstov na enej roki, ako ne še več.

Jaz nisem mož, ki bi po krivici tega ali enega obsojal; radi tega hočem omeniti vsakega kandidata posebe in označiti, kaj je in kakošen je, a potem naj naše učiteljstvo in razumništvó samo sodi.

V prvo omenjam sedanja dva zastopnika.

Jeden je nadučitelj prve plač. vrste in voditelj čveterorazrednice. Na višjo lestvico v našem okraju ne more več splezati. On zastopa že 10 let učiteljstvo v okraj. šols. svetu in je poznat kot jako marljiv, delaven in vester: učitelj. Odlikoval se je pa tudi po raznih pedagogičnih listih s prav dobrimi spisi in je zbog tega poznan kot učit. strokovnjak. — On je bil tudi sovrstanovnik in prvi predsednik našega učit. društva. Radi šolskih zaslug ga je Nj. Veličanstvo blagovolilo odlikovati z srebrnim križcem s krono za zasluge. Ta učitelj peča se le z šolstvom in ni niti organist niti občinski tajnik; po vsej pravici se lahko reče, da je vse svoje moči posvetil šolstvu.

Drugi zastopnik v okraj. šols. svetu je učitelj druge plač. vrste in voditelj enorazrednice. Ta učitelj zastopa že 18 let učiteljstvo v okraj. šols. svetu. Da je priden učitelj, spolnujajoč svoje dolžnosti, svedoči, da zastopa učiteljstvo v okr. šols. svetu že tretjo dobo. Ta mož je tudi posestnik in organist ter se tedaj tudi z poljedelstvom in petjem peča. — Svojedobno je bil podpredsednik učit. društva.

Sedanjima zastopnikoma nemamo tedaj ničesar slabega očitati, kajti storila sta po moči za učiteljstvo in šolo, kar jima je bilo možno storiti.

Sedaj pa hočem navesti druge tri kandidate, ki tudi za okr. šols. svet kandidujejo. Evo:

Prvi je nadučitelj druge plač. vrste na dvorazrednici in „starosta“ kraških učiteljev. On je tudi predsednik učit. društva in poleg tega je domač organist. Očitam mu ničesa ne, kajti učiteljstvu je jako dober. Povedal sem tedaj s tem — nič slabega — kot učitelj spolnuje svoje dolžnosti. —

Drugi kandidat je učitelj druge plač. vrste in prov. voditelj čveterorazrednice, v kojeh 8 let učiteljuje. Ta je tudi odbornik učit. društva, občinski tajnik in poverjenik „Hrvatske Matice“. Da je tudi že marsikaj za pedag. časopise spisal, nam je dobro znano. Kot učitelj je tudi na dobrem glasu. Tretji kandidat je učitelj tretje plač. vrste in voditelj enorazrednice, kajti tudi že kakih 9 ali 10 let učiteljuje. Ta je tudi podpredsednik učit. društva in organist, in poleg tega se prav rad z lovom peča; v zadnji dobi še celó — krčmari. — Kot učitelj spolnuje svoje dolžnosti. —

S tem sem povedal v naših kandidatih vse, kar je primerno za — javnost. — Gg. učitelji in gg. učiteljice, sedaj pa sodite in volite, kakor vam veleva zdrava pamet in bister razum. *) — —r—

Različite viesti.

Presviti cesar daroval je za pogorelce v Lajci pri Tolminu 800 for. iz svoje privatne šatule.

Novi urednik našemu listu. Odbor političnega društva „Edinosti“ je pooblastil v seji 11. t. m. dotično komisijo, da napravi natančni dogovor z novoimenovanim urednikom „Edinosti“ gospodom Lovrom Žvabom, kateri prevzame s 1. januarjem 1888. uredništvo in upravništvo.

Imenovanja. Finančni tajnik tukajšnega c. kr. finančnega vodstva g. I. Bregant imenovan je finančnim sovrčnikom. Prometno vodstvo državnih železnic v Pulji imenovalo je postajnim načelnikom pri sv. Andreji v Trstu g. Angelo Ronzoni-ja.

Občni zbor političnega društva „Edinosti“. Odbor tega društva je sklenol v nedeljo 11. t. m. da bode redni letni občni zbor dne 6. januarja 1888.

*) Ona dva gg. učitelja, koja je učit. društvo kot kandidata proglašilo, nista bila pravilno izbrana, kajti nikdo ni imel absolutne večine, ker med volitli so bili tudi učitelji brez učit. izpita, ki pa nemajo pravice voliti, a so vendar volili. — Sleđnjih se je jeden kandidatov odpovedal, a sedaj zopet kandiduje, kar ni značajno. Pis.

(na sv. treh kraljev dan) s pričujočim dnevnim redom: 1. Poročilo tajnikovo. 2. Poročilo denarničarjevo. 3. Posamični predlogi. 4. Volitev novega odbora. Povabljeni so tedaj vsi člani političnega društva, da se mnogobrojno tega zbora udeleže. Kraj in čas zborovanja se oznani pozneje.

Poziv na Božičnico katero napravi podpisano načelnštvo v sredo 21. decembra t. l. ob 8. popoldne v prostorih „Slovenske Čitalnice“ (via della Pesa št. 1.) otročičem obiskujočim slovensko otroško zabavišče pri sv. Jakobu, katerim se bo ob enem delila obleka in drugi darovi. Uljudno Vas vabi na to otroško zabavo. V Trstu, 7. decembra 1887.

Načelnštvo

ženske podružnice sv. Cirila in Metoda

Opomnja. Ponavljamo uljudno prošnjo, naj se podvzajajo č. darovatelji poslati svoje dobrovoljne doneske bodisi v denarji ali v obleki č. gospé prvomestnici Vek. Valenčičevej (via Nuova št. 30. II.), ki jih hvaležno sprejema. Natančni izkaz o vseh darovih in imena č. darovateljic in darovateljev oznani kesneje „Edinost“.

Delavsko podporno društvo imelo bode 31. decembra t. l. v redutnej dvorani gledališča Politeama Rossetti veliko veselico z bogatim vspreodom. Predstavljali se bodeti dve veselici igri, pelo se bode mnogo lepih novih zborov, na programu, katerega kmalo objavimo, bode tudi šaljiva tombola. Za to zabavo delajo se velike priprave, soditi po teh, bode to jedna najlepših veselice, kolikor jih je priredilo do sedaj naše društvo. Slavno občinstvo opozarjamo uže danes na ta večer, da se ga mnogobrojno udeleže.

Tržaški Sokol imel bode 7. jan. 1888. v redutnej dvorani gledališča „Polit. Rossetti“ svoj veliki ples. Kakor vsako leto, nadjamo se da bode tudi letos to jeden najelegantnejših plesov pred pustom. Za dober uspeh jamčijo nam vseobče simpatije, ktere si je pridobilo to društvo mej Slovani v Trstu. Ob tej priliki opozarjamo slavno občinstvo, da so v istej dvorani vsako nedeljo plesne vaje. Želeti bi bilo, da bi se naši Sokolaši, ki radi in dobro plešejo, mnogobrojno udeleževali teh zabav ter tako dokazali, da jim je razvoj društvenega življenja res na srci. Prihodnjo nedeljo začno se plesne vaje ob 6 popoldne.

Zadiravanje gospode na magistratu.

Nekemu tržaškemu Slovincu umrlo je dete minolega novembra in hotel je postaviti na grob lesen križ z slovenskim napisom. V to svrhu se obrne na naš slavni magistrat z italijansko prošnjo, s katero prosí, da mu dovoli postaviti majhen spomenik z slovenskim napisom. Prošnji priloži načrt spomenika in dotični napis v slovenskem jeziku z italijanskim prevodom, pod katerim je podpisan, kakor pričá, da prevod odgovarja originalu, župnik sv. Jakoba g. Fabris. No, vse to ni bilo gospodi na magistratu dovolj, ampak odpravili so našega človeka z lističem, v katerem so naznačili — seveda italijanski, naj prinese dva posebna papirja z slovenskim napisom in dotičnim italijanskim prevodom in to da vidimira župniški urad ali kak učitelj. Slavna gospoda z magistrata ne zadovoljava se torej z italijansko prošnjo, v kateri je vse točno navedeno, njim ni bilo dovolj, da je vidiral prevod napisa mestni župnik g. Fabris, temveč hočejo še drugih zabav. Ne vemo na temelju kakega prava postopa slavna gospoda z našimi ljudmi tako, recimo blago — nedostojno in nevedno, a toliko znamo, da se gospoda hoče zadirati v vse in vsakega, kateri ne deli z njimi takozvanih liberalnih načel. Bože dragi, kedaj uže mine vlada vsemogočega magistrata!

Izpraznena mesta. V območji c. kr. okrajnega sodišča v Gorici izpraznena so štiri mesta kancelistov XI. razreda. Prošnje naj se uleže do 10. januarja 1888. V območji tukajšnega c. kr. finančnega vodstva izprazneno je mesto voditelja carinske podružnice, prošnje naj se dopošljejo v treh tednih imenovanemu vodstvu.

Za Božičnico, katero napravi ženska podružnica družbe ss. Cirila in Metoda otročičem, nabrala je odborica, gospa A. v vselem društvu dne 11. t. m. for. 4. V njenem imenu izrekamo gg. darovateljem srčno hvalo.

Za družbo sv. Cirila in Metoda se je podarilo pet gold. in 7 novč. Prijatelji in znanci so hoteli položiti vseh svetnikov dan venec na grob Ivanu Dolinarju, a ker je bilo tedaj neugodno vreme, sklenoli so podariti nabrani denar tej družbi. Darovali so gg. Ivan Ipavec 20 nv., Fr. Počkaj 20 nv., Fr. Trpin 20 nv., A. V. 20 nv., Č. K. 20 nv., D. J. 20 nv., F. Č. 20 nv., V. 10 nv., N. N. 12 nv., F. J.

20 nv., K. D. 20 nv., S. M. 30 nv., G. J. 20 nv., A. B. 10 nv., A. Z. 20 nv., D. F. 30 nv., N. N. 10 nv., A. K. 20 nv., F. A. 10 nv., M. P. 20 nv., G. V. 10 nv., N. N. 25 nv., N. N. 20 nv., A. S. 20 nv., F. K. 20 nv., Š. F. 20 nv., P. J. 20 nv. — Lepa hvala! Le takó naprej, narodnjaki!

Električna razsvetljava v Zagrebu. Kakor pišejo hrvatski listi, snuje se društvo v Zagrebu, ki bode vpeljalo v privatne hiše in javne prostore električno razsvetljavo. Ulice in trgi bodo pa še le tedaj električno razsvetljeni, kader izteče pogodba mej mestno občino in plinarskim društvom. V tem obziru je torej Zagreb uže mnogo pred Trstom.

Poslano.

Slavno uredništvo „Edinost“ naj blagovoli na podlagi tisk. zak. § 19* uvrstiti k dopisu od Dragonje 2. oktobra t. l. tiskanemu v št. 81 Edinosti dne 8. oktobra t. l., naslednji popravek.

Podpisani je v minuli dobi treh let pri Materi Božji na Krasu (Madonna del Carso), podružnici Kastelvenerskega upraviteljstva (Castelvenere), poučeval kršćanski nauk — radovoljno in samo v blaginjo mladeži — v hrvatskem jeziku, v kojem je učinil izpit po prvo minulih šestih mesecih „corum Episcopos“ o priliki kanoničnega obiskovanja. V hrvatskem jeziku opravljaj je podpisani v tej dobi — brez vsakršnega nasilja od kterekoli strani — tudi većinoma opravila pastirstva v popolno zadošćenje ljudstva. — S pomoćjo tega ljudstva in ne malim lastnim svojim prizadevanjem popravil in olepsal je podpisani podružniško cerkvo. Vrh temu preostal je podpisani dovoljno skušnje o provedovanju in veronavki v biskupovi pisarni. ume se da vselej v hrvatskem jeziku.

Toliko naj bude v kratkem v razjasnilo resnici za sedaj in v bodoće. Amen. V Trstu, dne 13. grudna 1887.

Pietro Zobaz, upravitelj.

*) Poslano smo sicer sprejeli, ali § 19 tiskovnega zakona nas ne veže, ker je obrok zamujen. Nismo tudi prepričani, da gospod Zobaz govori in piše hrvatski kolikor se on tim baha kajti znamo, da ni on sam gornjega izpravka ni sestavil ni napisal. Ured.

Dr. Maksimilijan Szirmai,

okrajni zdravnik na Općinah

ordinira vsaki pondeljek od 2 ure popoldne naprej in dně 12. vsakega mesca od 10 ure dopoldne naprej v Bazovici v hiši gospej Smerdu. (1—6)

Ljubljanski Zvon.

Gld. 4.60.

Gld. 2.30. -- Gld. 1.15.

KLINIKA za spolne in želodčne bolezni, nastope okuženja i oslabenja možke slabosti, polucije, žgečo vodu, moćenje postelje, pušćanja krvi, zabitje v. de, in za vse bolezni mehurja, droba in živece. Tudi pismeno po najnovjšem znanstvenem postopanju z neškodljivimi sredstvi. 41—80—104

C. Streetzel, specialni zdravnik Lindas am Badensee

Zdravilni plašter

(CEROT).

Ozdravi temeljito vsako rano, bodisi še tako zastarana in tudi take, ki so se uže spremenile v raka, ustavlja še tako moćan glavobol, vse bolećine živece in revmatizma v zglobah, ćudelno pomaga v bolećinah materinskih itd. 50letna skušnja z izvršnim vspehom, kakor razvidno po neštevilnih spricilih, kateri se morejo pokazati vsakemu — dobiva se v lekarni

ROVIS, Corso št. 47. 9—10

Niç već zobobolev.

Voda za zobe lekarniçarja G. B. Ro-vis ozdravi hipoma vsak najveći zobobol,

zabrani narejenje tartara in gnjilje zob, ohrani beie, ojaći zabrne in ćisti ustni dib. Na prodaj v lekarni ROVIS Corso 47 po 50 kr. steklenica. 9—10

Pristno BRNSKO SUKNO za jesensko in zimsko **SEZONO** nadvlađuje kar se tiće finosti i interperčnosti vsaki slične fabrikat, pošiljo proti poštom povzetju skladistićno sukna **SIEGEL — IMHOF** Brno (Brünn).
I kupen sukna za obleke
Mir. 310 is 100 valna f. 4.80
Mir. 310 is 100 valna f. 7.75
Mir. 310 is 100 valna f. 10.50
I kupen sukna za ćrno obleke
Mir. 325 brega ćruga f. 7.50
Mir. 325 jako ćir f. 9.50
Vrsko klobukov i ćruga sa kom-piteno i klobuk ćruga, f. 10.50
Sukae za zimsko sukna
Mir. 310 jako ćir f. 4.80
Mir. 310 jako ćir f. 7.75
Mir. 310 jako ćir f. 9.50
Mir. 310 jako ćir f. 10.50
Sukae iz ćešćijane voline, Tuffel, sukna za dećevne kabanice za gospe in vsako vrstno sukno po jako nizkoj ceni
Uzere zastonj in franko. 30—19

Singerstrasse Nr. 15, zum goldnen **J. PSERHOFER-jeva** Apotheke in Wien

Krićistilne — nekadj universalne kroglicje zvane, zaslužio res sadnje imo, kajti ni skoraž bolzani, boleznih v kojih se je mnogo družih stravić rabilo, se je po teh kroglicjah neštevilokrat in v zelić atkem času popolno ozdravljenje zafobilo. Jedna škatljica s 15 kroglicjama stane 21 kr. Jedan zavitek s 6 škatljicami i gld. 5 kr. pri nafrankirane pošiljati po povzetju i for 10 kr. Proti gotovini stane pošiljatelj: 1 zavitek kroglicje f. 1.25, 2 zavitka f. 2.30, 3 zavitki f. 3.40, 4 zavitki f. 4.40, 5 zavitkov f. 5.20, 10 zavitkov f. 9.20. (Manj kot jedan zavitek se ne pošilja).
Došlo nam neštevilno pisanje v kojih se kupćevali i rabilić teh kroglic zahvaljujuće za ozdravljenje iz vsakvrstnih nevarnih bolezni. Vskado, ki je le enkrat pokušal se s temi kroglicjama zdraviti jih pripo- roća i drugim.

Naj sledě tu nekatera teh zahvalnih pisem:

Leonrang, 15 maja 1883.
Blagorodni gospod! Vaše kroglicje delajo kar ćnda, one neso enake d'ugim hvalisanim pomoćkom, tem- ve v resnić pridobie zdravlje v-em, ki jih rabijo.
One kroglicje ki sem jih o velikonoći naroćil, sem skoraž v-e raz. I mojim znancem in prijateljem in vsem se pomagale, celo stare, bolane in hirajoće osebe so po njih navać zdravlje zadobile, ali vsaj se je njih bolehnost na boljši obrnala. Jas Vas pro- sim zato, da mi jih še pet zavitkov pošljete. Zah- valjujem se Van arćno jaz in z menoj vai drugi, ki so rabilić Vaš kroglicje ozdravili.
Martin Deutinger.
Bega Sat, Györy 16 febr 1882.
Velećenjeni gospod! Ne morem se Van zato to- zahvaliti za Vaše kroglicje ker uže mnogo let je moja soproza bolehal na zaprtju ćev ter le Vašim krićistilnim kroglicjam se ima zahvaliti, da će- tidi ni s- popolnoma ozdravela ter mora će kdaj pa zdaj kako vřiti, vender se jej je ona mladenića- nino 75 nć.
A. W. Bulrichova universalna ćistilna sol. Izvršni pomoćek proti i vsem nastopć na slabe pribave kakor: glavobolu, trganju v glavi, zefedćen i krću, hemoroćdalnim bolestim, zapaki itd. i zavitek i gld.
Francove žganje i sklenica 60 kr.
J. Pserhofer-jev Ledeni balzam. uže mno- go let sa najboljši pomoćek spoznan proti ozbil- nam vsake vrste kakor tudi proti starim ranam itd. I posodica 40 kr. po pošti 5 kr.
Balzam za goltanje zanesljiv pomoćek proti dobelimu vratu, i pos. 40 kr. po pošti 65 kr.
Živanska esenca (prakte kapljice) pr oti po habljenemu selodu, slabi prebavi, vsakvrstnem trženju v doljenem telesu, izboru domaće vřitilo i flaćon 30 kr.
Trpotćev sok obćno znano izvršno zdravlje kašlju itd. i steklenica 50 kr. 2 vt. z p i f. 50 nć.

Izven imenovanih izdelkov vobivajo se še druge farmaceutićne specialitete ki so bile po svih avstrijskih ćasopisih oznanjene:

Amerikansko mazilo za trganje po udih, najboljši pomoćek proti protinu i drugim reumatićnim bolestim v hrbtenem mozgu, migreni, nervoznim zobobolim, glavobolim, trganju v ušesih itd. i gld. 20 kr.
Tekoćina iz alpiniskih trav W. O. B-rn- hard-ov i steklenica f 2.60, 1/2 steklenice f. 1.40.
Esencia za oći Romerhaus-n-a, i skle- nica f 2.50, 1/2 steklenice f. 150.
Prah za znoj na nogah i škatljica 50 kr. z poštnino 75 kr.
Pserhoferjeva tannokininska pomada uže mnog. let od zdravnikov pripoznana kot naj boljše sredstvo za rasje las. Lepo opravljena ška- tljica 2 gld.
Universalni plašter profes. Stuedela proti vsakvrstnim ranam, gnjusnim ulosom, celo proti starim ulosom na no- gah, ki se zdaj pa zdaj znovid odpirajo, proti ćrvu na prstu (Flugerwurm) itd. i pos. 50 kr. z poš- tino 75 nć.

Razpošiljanja po pošti se toćno odpravljajo proti gotovini ali povzetju Pri prejšnjoj dopošiljati denarja (najbolje po poštnjoj nakaznici) stane porto dosti maj nego pri povzetju (10—12)

SREBRNICO

ozdravlja po najnovjšem naćinu profesorja Wilkensonova popolnoma in stalno. Prospekt zastonj. Karol Kreikenbaum 21 Braunschweig. 43—52

PRI JULIJU GRIMMU

dežnikar, Barriera Vecchia 18 je zelo bogata zaloga dežnikov za gospe in gospe za jako nizke cene. — Denžiki iz bonbaža od 90 novć. naprej. Dežniki iz volne i satina od f. 1.40. naprej. Dežniki židani od f. 2.50. naprej. Mali dežniki za otroke od 25 novć. naprej. Sprejemajo se vsakvrstni po- pravki za ako nizke cene. 26—104

FILIJALKA V TRSTU c. kr. priv. avstr. **KREDITNEG ZAVODA** za trgovino i obrt.

Novci za vplaćila. V vredn. papirjih na V napoleonih na 4-dnevni odzak 2 1/2% 30-dnevni odzak 2 1/2% 8- " 3 " 3-mesećni " 2 1/2% 30- " 3 1/4 " 6- " " 3 "

Vrednostnim papirjem, kateri se nahajajo v okrogu pripozna se nova obrestna tarifa na temelju ob jave od 17. in 21. oktobra in 12. novembra.

Okrožni oddel. V vredn. papirjih 2% na vsako svoto. V napoleonih brez obrestih.

Nakaznice za Dunaj, Prago, Pešto; Brno, Lvov, Reko, Zagreb, Arad, Grac, Hermanstadt, Inomost, Celovec, Lju- bljano in Saleburg — brez troškov.

Kupnja in prodaja vrednostij, diviz, kakor tudi vnovćenje koponov pri odbitku 1% provizije.

Na jamćevne listine v gotovem, obresti po pogodbi. Z odprtjem kredita v Londonu ali Parizu, Ber- linu ali v drugih mestih — provizija po po- godbi.

Na vrednosti 5 1/2% letnih obrestih do 1000 gld., za vakoć svoto po pogodbi.

Uložki v pohrano. Sprejemajo se v pohrano vrednostni papirji, zlati ali srebrni denar, inozemski bankovci itd. — po pogodbi. Trst, 13. oktobra 1887. 40—48-2

J. SIRK

Androna Gusion št. 2 v Trstu priporoća veliko zalogo sadja vsake vrste najboljših plemen na drobno i debelo. — Prezvame vsako pošiljatev na deželo, ka- tera se izvrši toćno in solidno. 109-91

TRGOVSKA TVRDKA 2—10

Bernhard Ticho Uzorci in ceniki zasvoj in franko.

Brno (Brünn) Krautmarkt št. 18/63 v lastnej hiši pošilja proti povzetju:

Ostanek Brnskega sukna sama volna 3.10 m. dolg za kompletno obli-ko f. 5	Ostanek blaga za vrhno sukajjo sama volna 2.10 m. dolga za celo vrhno sukajjo f. 8.50	Deset metrov Terno Veloure sama volna 60 ctm ši- roko v vseh modernih barvah f. 4	Deset met. kariranega blaga za OBLEKE 60 ctm široka za celo obl-ko f. 2.50	Kos Rumburskega OKSFORDA ki se da oprati, dobre baže 29 komoleev popolnoma f. 4.50	Kos zefira najbolje in najbolj modernega blaga za moške košulje in obl- 30 komoleev f. 6.50
Ostanek PALMERSTON, 2.10 met dolg, za popolno zimsko sukno f. 5.50	Ostanek MANDARINA sama volna, 2.10 m dolg za celo zimsko sukno f. 9	Deset metrov sukna za gospe sama volna v vseh modernih barvah dvojna širokost f. 8	Deset metrov sukna za gospe sama volna v vseh modernih barvah dvojna širokost f. 8	Kos domaćega PLATNA 1/4 29 komole. f. 4.50 3/4 30 komole. f. 5.50	En kos MUŠOLINE 1/4 širok, 30 komoleev popolnoma, bolji ko platno f. 6.50
Ostanek štajersk. valjanega sukna 2.25 m za celo lovsko ćknjio f. 5	Deset met. Kalmuka ćrtež po modi se da oprati 60-ctm f. 2.70	Deset met. Valarijne flanele ki se da oprati na pol volna p. najnovjših risarijah 60 ctm f. 4	Deset metrov Baršena za oblek- ki se da oprati, krasni vzorci 60 ctm širok f. 4.—	Košulje za gosp. klatavsko blago, baće ali harvane I f. 1.80 II. f. 1.20	Košulje za GOSPE iz ćhibfona, vez-ne 3 košulje f. 2.50
Deset do dvanajs met. ostankov Holandskih tapetov zelo trpećnih f. 3.50	edna garnitura RIPSURA za dve ogrinjali za postelja in jeden mizni prt f. 4.50	Deset metrov Nigerskega valjanega sukna sama volna, najnovjšje blago za jesenske in zimskie obleke dvojne ši- ro-kosti f. 4	Jedna garnitura Jute za dve ogrinjali za postelje in jeden mizni prt f. 3.50	Zaveza OD JUTE po turćkem uzoru popolna f. 3.50	
Kos Chiffona Nr. C 60 komoleev popol- noma f. 3.50 Nr CC najboljšje baže f. 6.50	Ena konjska PLAHTA 190 ctm dolga, 130 ctm široka prav dobr- baže f. 1.50	Jopica za gospe iz ovćje volne (Jersey), v vseh bar- vah ki se lepo podaje f. 2	Kanevas 1/4 širok, 30 komole- lila f. 4.80, platnen 30 komole., lila rudeć f. 6	Zimski OGRTAĆ 1/4 dolg f. 1.50	Dvojata ruta od VELURJA- 1/4 dolga sama volna f. 3.50

Na deželo se pošlje na zahtevo cenik se slikami prost poštnine.

Najveća zaloga tovarne pohištva IGNACIJA KRON iz Dunaja, povsod poznane zarad dobrega okusa, dobrote in nizkih cen nahaja se v TRSTU. Via del Teatro 1 (Tergesteo.